ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420218815
AA43-1388-16/6

S P R I E D U M S
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 8.decembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente A.Kovaļevska,
tiesneses I.Višķere un L.Vīnkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par morālā kaitējuma 4 000 *euro* apmērā atlīdzināšanu, sakarā /pers. A/ un Valsts vides dienesta apelācijas sūdzībām par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 11.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pašvaldības policijas inspektors-glābējs 2013.gada 1.aprīlī pieteicējam /pers. A/ sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Kodekss) 80.panta otrajā daļā minēto pārkāpumu (zvejas noteikumu pārkāpšana).

Ar Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) Jūras iekšējo ūdeņu pārvaldes vecākā inspektora 2013.gada 15.aprīļa lēmumu Nr.11R/ZV116352 pieteicējs saukts pie administratīvās atbildības. Ar Dienesta 2013.gada 20.maija lēmumu Nr.G01/23P minētais lēmums atstāts negrozīts.

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija ar 2014.gada 17.oktobra spriedumu lietā Nr./numurs/ atstāja negrozītu Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 1.jūlija spriedumu, ar kuru Dienesta 2013.gada 20.maija lēmums Nr.G01/23P atcelts un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā izbeigta. Tiesa konstatēja, ka pieteicējam administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas laikā netika nodrošinātas tiesības izmantot tulka pakalpojumus. Lai gan pašvaldības policijas darbinieks iztulkoja administratīvā pārkāpuma protokola saturu, policijas darbinieks nav uzskatāms par tulku.

[2] Pieteicējs vērsās Dienestā ar iesniegumu, lūdzot atlīdzināt zaudējumus par juridisko palīdzību 286,72 *euro* un morālo kaitējumu 4 000 *euro* saistībā ar saukšanu pie administratīvās atbildības.

Ar Dienesta 2015.gada 23.marta lēmumu Nr.11A/2015 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) nolemts pieteicējam atlīdzināt zaudējumus 286,72 *euro* un atvainoties par neērtībām un pārdzīvojumiem, vienlaikus noraidot lūgumu atlīdzināt morālo kaitējumu naudā.

Lēmumā attiecībā uz morālā kaitējuma atlīdzināšanu norādīts, ka tiesu spriedumos lietā Nr./numurs/ ir nostiprināts, ka pieteicējam administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas brīdī bija iespējams gan saņemt saprotamus skaidrojumus, gan arī lietot sev saprotamo krievu valodu. Pieteicējs, apstrīdot lēmumu par saukšanu pie administratīvās atbildības, nenorādīja uz emocionālām ciešanām. Arī tiesas procesā pieteicējs nenorādīja uz ciešanām, tiesas procesa laikā viņam tika nodrošināti tulka pakalpojumi, savukārt pirmstiesas procesā tika nodrošinātas tiesības lietot un saņemt izskaidrojumus sev saprotamā valodā. Tādējādi secināms, ka valsts amatpersonu rīcība pieteicējam neradīja emocionālus pārdzīvojumus, kas varēja radīt būtiskas ciešanas, pieteicēja ciešanas nepārsniedza satraukuma un neapmierinātības līmeni, kāds ir sagaidāms gadījumos, kad pret personu tiek uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība un veiktas procesuālās darbības.

Atbilstoši judikatūras atziņām pieteicējam morālais kaitējums var tikt atlīdzināts ar atvainošanos, kas sniedz gandarījumu konkrētās lietas apstākļos.

Dienests neaizskāra pieteicēja cilvēktiesības, tostarp tiesības uz tulka pakalpojumiem, jo Dienests nav atbildīgs par Rīgas pašvaldības policijas amatpersonas prettiesisko rīcību.

[3] Pieteicējs Administratīvajā rajona tiesā vērsās ar pieteikumu par morālā kaitējuma 4 000 *euro* apmērā atlīdzināšanu.

Pieteikumā norādīts, ka administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas brīdī pieteicējs nesaprata viņam inkriminētā

pārkāpuma būtību, viņam netika izskaidrotas tiesības un pienākumi, viņam nebija iespēja pieaicināt aizstāvi un uz vietas sniegt paskaidrojumu par notikušo. Persona visās procesa stadijās ir jānodrošina ar tulka pakalpojumiem, ja tā nepārvalda valsts valodu, tomēr Dienests nepamatoti uzskata, ka tulka pieaicināšana ir nepieciešama tikai tiesas procesā. Tas netika izdarīts, tāpēc pieteicējam tika radītas emocionālas ciešanas. Tāpat ciešanas radīja tas, ka pieteicēja vārds tiek iekļauts policijas reģistros, minētais varētu kļūt zināms apkārtējiem, kā arī tas sabojātu pieteicēja attiecības ar tiesībsargājošām institūcijām.

Tika pārkāptas pieteicēja Latvijas Republikas Satversmē (turpmāk – Satversme), Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā (turpmāk – Konvencija) un Kodeksā nostiprinātās pamattiesības. Dienestam administratīvā pārkāpuma lietvedības ietvaros bija jāizvērtē Rīgas pašvaldības policijas darbību atbilstība normatīvajiem aktiem un jāuzņemas atbildība par visu administratīvā pārkāpuma lietvedību kopumā.

Pieteicējam ir radītas ciešanas un stress, kuru ietekmi uz pieteicēju nevar novērst tikai ar konkrētā pārkāpuma pārtraukšanu. Adekvāts atlīdzinājums ir 4 000 *euro*.

[4] Dienests rakstveida paskaidrojumā norādīja, ka pieteikums nav pamatots. Dienests atsaucās uz pārsūdzētajā lēmumā ietvertajiem argumentiem un papildus norādīja, ka lietā nav pierādījumu, ka pieteicēja kolēģi uzzināja par administratīvā pārkāpuma lietvedību un ka mainījās viņu attieksme.

[5] Administratīvā rajona tiesa ar 2015.gada 11.novembra spriedumu pieteikumu apmierināja daļēji, uzliekot pienākumu Dienestam atlīdzināt morālo kaitējumu 70 *euro* apmērā. Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[5.1] Kā izriet no Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2014.gada 17.oktobra sprieduma, konkrētās administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros tika pārkāptas pieteicēja Kodeksa 260.panta trešajā daļā paredzētās tiesības. Atbilstoši šai normai, ja persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, neprot valodu, kurā notiek lietvedība, šai personai tiek nodrošinātas tiesības lietot tai saprotamu valodu, kā arī izmantot tulka pakalpojumus šajā kodeksā noteiktajā kārtībā. Tā kā pieteicējs pilnīgi nepārvalda latviešu valodu, viņš Rīgas pašvaldības policijas darbiniekus lūdza pieaicināt tulku (tostarp administratīvā pārkāpuma protokola tulkošanai) gan notikuma vietā, gan policijas iecirknī. Tulka nepieaicināšanas dēļ tiesa atcēla Dienesta 2013.gada 20.maija lēmumu Nr.G01/23P, izbeidzot lietvedību konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā.

[5.2] No Satversmes 90.panta izriet, ka ikvienam ir tiesības zināt savas tiesības. Konvencijas 6.panta trešās daļas „a" punkts noteic, ka ikvienam, kas tiek apsūdzēts nozieguma izdarīšanā, ir tiesības nekavējoties viņam saprotamā valodā un detalizēti tikt informētam par viņam izvirzītās apsūdzības raksturu un iemeslu. Tādējādi personas tiesības administratīvā pārkāpuma procesā piedalīties tai saprotamā valodā ir atzīstams par Satversmē un starptautiskajās tiesībās garantētām cilvēktiesībām. Tā kā ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2014.gada 17.oktobra spriedumu lietā Nr./numurs/ tika atzīts, ka pieteicējam nebija nodrošināts administratīvā pārkāpuma process iestādē viņam saprotamā valodā, tādējādi arī nenodrošinot pieteicējam viņa tiesību un pienākumu izskaidrošanu, tad ir atzīstams, ka tika pārkāptas pieteicēja cilvēktiesības.

Tā kā ir pārkāptas pieteicēja cilvēktiesības, tad rakstveida atvainošanās nav atbilstošs morālā kaitējuma atlīdzināšanas veids (*Augstākās tiesas 2008.gada 4.novembra spriedumu lietā Nr.SKA-470/2008*).

[5.3] Vērtējot, vai morālā kaitējuma atlīdzinājums ir nosakāms prasītajā apmērā, jāņem vērā ne tikai aizskarto tiesību būtiskums, bet arī citi apstākļi.

Pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka administratīvā pārkāpuma lietvedības dēļ viņam bija jākavē darbs, pieteicēja personas dati parādījās policijas reģistros, tā rezultātā pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" ar pieteicēju pārtrauca darba tiesiskās attiecības. Pieteicējam radās veselības traucējumi.

Pirmkārt, tiesu praksē konsekventi atzīts, ka neērtības, kas rodas, prettiesisku lēmumu apstrīdot augstākā iestādē vai pārsūdzot tiesā, pašas par sevi nerada morālu kaitējumu. Tādējādi apstāklis, ka pieteicējam bija jātērē laiks un jācieš zināmas neērtības, nav atzīstams par tādu, kas varēja radīt pieteicējam smagas morālas ciešanas. Otrkārt, arguments, ka pieteicēja dati joprojām ir atrodami policijas reģistros, noraidāms kā nepamatots. Policijai ir pienākums fiksēt jebkuru atgadījumu un tajā iesaistītās personas neatkarīgi no tā, vai persona ir vai nav vainojama pārkāpumā. Pieteicēja iekļaušana policijas reģistros būtu notikusi pat tad, ja iestāde nebūtu pieļāvusi konkrēto procesuālo pārkāpumu. Turklāt pieteicēja norādītie reģistri nav publiski pieejami, tostarp, tie nav pieejami arī darba devējam. Treškārt, nav konstatējams, ka pieteicējam ir bijušas būtiskas ciešanas. Kā izriet no spriedumiem lietā Nr./numurs/, policijas darbinieki ar pieteicēju komunicēja krievu valodā un piedāvāja iztulkot administratīvā pārkāpuma protokolu, izskaidrot pieteicēja tiesības un pienākumus, ko viņi arī izdarīja. No tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka pieteicējs principā saprot latviešu valodu, viņam ir nepieciešams tulks, lai saprastu latviešu valodas nianses. Ceturtkārt, veselības problēmas ir uzskatāmas par personisko kaitējumu, kura atlīdzināšanu pieteicējs nav lūdzis. Turklāt apstāklis, ka pieteicējam netika nodrošināts tulks, pats par sevi nevarēja izraisīt pieteicējam tādus pārdzīvojumus, kuru rezultātā viņam varēja rasties veselības problēmas, jo pieteicējam bija skaidrs un izprotams iestādē notiekošais.

Ņemot vērā minēto un līdzīgās lietās piespriesto atlīdzinājumu par morālo kaitējumu, tostarp par cilvēktiesību pārkāpumiem (*Augstākās tiesas 2008.gada 4.novembra spriedums lietā Nr.SKA-470/2008 un ar to saistītais Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 25.marta spriedums lietā AA43-0305-08/6; Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 24.maija spriedums lietā AA43-0599-07/6*), pieteicējam nosakāms atlīdzinājums 70 *euro* apmērā.

[6] Pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas spriedumu daļā, kurā pieteikums noraidīts. Pieteicējs norāda, ka tiesa nav izvērtējusi visus morālā kaitējuma apmēru ietekmējošos apstākļus. Proti, tiesa nav ņēmusi vērā atlīdzinājuma funkciju sniegt gandarījumu aizskartajai personai un atturēt iestādi no līdzīgu aizskārumu izdarīšanas nākotnē, tiesa nav vērtējusi Dienesta rīcības motīvus, tiesisko un faktisko pamatojumu, pieteicēja ciešanas, kas radās, jo viņam tika liegtas tiesības uz taisnīgu un objektīvu lietas izskatīšanu.

Nosakot atlīdzinājuma veidu un apmēru, jāņem vērā līdzīgos gadījumos noteiktais atlīdzinājums. Tiesas minētajās lietās nav konstatējami konkrētajai lietai līdzīgi apstākļi. Konkrētajai lietai līdzīgi apstākļi ir Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2010.gada 7.janvāra spriedumā lietā *Penev pret Bulgāriju*, kur tiesa noteica atlīdzinājumu 2 000 *euro* apmērā. Pieteicējam nevar tikt noteikts mazāks atlīdzinājuma apmērs.

[7] Dienests iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas spriedumu daļā, kurā pieteikums apmierināts. Dienests papildus jau iepriekš izteiktajiem argumentiem norāda, ka tulka nepieaicināšana ir procesuāls pārkāpums, nevis cilvēktiesību pārkāpums. No Kodeksa 266.panta pirmās daļas izriet, ka tulka pakalpojumi jānodrošina tikai tad, kad notiek administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana. Dienesta ieskatā, tulkošanu var veikt arī amatpersona, it īpaši gadījumos, kad ir jāsastāda administratīvā pārkāpuma protokols, kuru saskaņā ar Kodeksa normām prioritāri ir jāsastāda pārkāpuma vietā. Arī Tieslietu ministrija ir atzinusi, ka tulkošanu var veikt pati amatpersona.

Pieteicējam nodarītais aizskārums nav smags, tāpēc to ir iespējams atlīdzināt, rakstveidā atvainojoties.

[8] Dienests rakstveida paskaidrojumā par pieteicēja apelācijas sūdzību uzsver, ka no Kodeksa normām neizriet pienākums nodrošināt tulka pakalpojumus pirmstiesas procesā, ja personām informācija tiek sniegta viņām saprotamā valodā. Konkrētajā gadījumā komunikācija ar pieteicēju notika viņam saprotamā valodā, iztulkojot arī administratīvā pārkāpuma protokolu. To atzina arī tiesa lietā Nr./numurs/, tikai, tiesas ieskatā, tulkojums nebija veikts atbilstošā veidā.

Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 14.novembra spriedumā lietā Nr.A42287006 atzīts, ka personai, ja tā nesaprot administratīvā protokola saturu un vēlas, lai to iztulko, tas ir jānorāda pašā protokolā, pretējā gadījumā personai ikreiz, kad administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts bez tulka klātbūtnes, būtu iespēja izvairīties no administratīvās atbildības. Pieteicējs protokolā ierakstīja, ka atsakās no tulka. Tāpat Augstākā tiesa 2007.gada 31.augusta spriedumā lietā Nr.SKA-355/2007 ir atzinusi, ka ne visos gadījumos, kad tulks nav piedalījies, ir pārkāptas personas tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu. Ir jāvērtē, vai tulka nepiedalīšanās liedza saprast notiekošo un traucēja sagatavot aizstāvību. Tulka nepieciešamība ir atkarīga no personas gribas, ko tā dara zināmu iestādei.

Pieteicēja minētās lietas „*Penev* pret Bulgāriju" apstākļi nav salīdzināmi ar konkrētās lietas apstākļiem.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apgabaltiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota, Dienesta apelācijas sūdzība ir pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[11] Pieteicējs ir lūdzis atlīdzināt viņam nodarīto morālo kaitējumu. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk - Zaudējumu atlīdzināšanas likums) 9.pantu morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir personiskais kaitējums, kas izpaužas kā fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums. Savukārt šā likuma 11.panta trešā daļa noteic, ka morālā kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats uzskatāms par pierādītu, ja ir pierādīts fiziskās personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums.

Izskatāmajā lietā nav apšaubāms tas, ka ir noticis pieteicēja tiesību aizskārums. Kā tas ir konstatēts ar spēkā stājušos Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2014.gada 17.oktobra spriedumu lietā Nr./numurs/, ir pārkāptas pieteicēja Kodeksa 260.panta trešajā daļā paredzētās tiesības izmantot tulka pakalpojumus, jo pieteicējam protokola tulkojumu nodrošināja policists, kas nav uzskatāms par tulku Kodeksa 260.panta trešās daļas izpratnē.

Taču lietā ir strīds par to, kāds ir atbilstīgs atlīdzinājums konkrētajā gadījumā. Pieteicēja ieskatā administratīvā pārkāpuma lietā ir noticis viņa cilvēktiesību pārkāpums, proti, Satversmes 92.pantā un Konvencijas 6.panta trešās daļas "a" un "e" punktā garantēto tiesību pārkāpums. Līdz ar to pieteicējs uzskata, ka viņam nodarītais morālais kaitējums atlīdzināms naudā. Savukārt Dienests nepiekrīt tam, ka ir noticis cilvēktiesību pārkāpums, un uzskata, ka pietiekams atlīdzinājums ir atvainošanās.

[12] Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 14.panta pirmā daļa noteic, ka personisko un morālo kaitējumu nosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību, kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus.

Šī panta trešā daļa noteic, ka morālā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka apmērā līdz 4268,62 *euro*. Ja nodarīts smags morālais kaitējums, atlīdzinājumu var noteikt apmērā līdz 7114,36 *euro*, bet, ja nodarīts kaitējums dzīvībai vai sevišķi smags kaitējums veselībai, maksimālais atlīdzinājuma apmērs var būt līdz 28 457,44 *euro*. Savukārt atbilstoši šī panta ceturtajai

daļai, ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, personiskā kaitējuma, tai skaitā morālā kaitējuma, patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās.

Taču ir jāņem vērā arī tas, ka Administratīvā procesa likuma 94.panta ceturtā daļa noteic, ka atlīdzināšanas pienākumu attiecīgais publisko tiesību subjekts var izpildīt, atjaunojot stāvokli, kāds pastāvēja pirms zaudējuma vai kaitējuma nodarīšanas, vai, ja tas nav vai nav pilnībā iespējams vai nav adekvāti, samaksājot atbilstīgu atlīdzinājumu naudā. Tātad no šīs normas izriet, ka primārais atlīdzinājuma veids ir iepriekšējā stāvokļa atjaunošana jeb restitūcija un tikai tad, ja tas nav iespējams, ir pamats noteikt atlīdzinājumu naudā.

Tādējādi tas, kāds atlīdzinājums personai pienākas par iestādes pieļautas prettiesiskas rīcības radītu morālo kaitējumu, izlemjams katrā konkrētā lietā, novērtējot lietas individuālos apstākļus. Jo nopietnāks kaitējums, jo ievērojamākam jābūt atlīdzinājumam. Tas attiecas gan uz atlīdzinājuma veida izvēli, gan atlīdzinājuma apmēru, ja izvēlēts atlīdzinājums naudas izteiksmē. Turklāt Augstākā tiesa ir uzsvērusi, ka ne jebkurš morālais kaitējums ir atlīdzināms naudā. Vienīgi būtisku morālo kaitējumu ir atbilstīgi atlīdzināt naudā (*sk. Augstākās tiesas 2009.gada 5.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-338/2009 14.punktu*). Tādējādi tas vien, ka iestādes rīcība atzīta par prettiesisku, nenozīmē, ka līdz ar to vienmēr būs nosakāms atlīdzinājums naudā par nodarīto morālo kaitējumu.

[13] Apgabaltiesa konstatē, ka izskatāmajā gadījumā Kodeksa 260.panta trešajā daļā garantēto tiesību izmantot tulka pakalpojumus pārkāpuma dēļ lēmums par pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības tika atcelts un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā izbeigta. Lietā netika konstatēts, ka kāda amatpersona būtu rīkojusies ļaunprātīgi. Pārkāpums tika pieļauts, jo iesaistītās amatpersonas uzskatīja, ka pietiekams ir arī policista nodrošināts tulkojums. Turklāt ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējam tika atlīdzināti mantiskie zaudējumi pilnā apmērā (286,72 *euro*), un Dienests arī atvainojās par neērtībām un pārdzīvojumiem saistībā ar administratīvā pārkāpuma lietvedību. Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa uzskata, ka ir notikusi iepriekšējā stāvokļa atjaunošana.

[14] Apgabaltiesai ir jāpārbauda, vai lietā ir konstatējami kādi īpaši apstākļi, kuru dēļ pieteicējam papildus iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai būtu nepieciešams noteikt vēl arī atlīdzinājumu naudā.

[14.1] No pirmās instances tiesas sprieduma izsecināms, ka galvenais iemesls, kāpēc tiesa atzina, ka pieteicējam ir tiesības uz atlīdzinājumu naudā, bija tas, ka tiesa uzskatīja, ka administratīvā pārkāpuma lietā ir noticis pieteicēja cilvēktiesību pārkāpums. Arī no pieteikuma izriet, ka pieteicēja ieskatā viņam ir tiesības uz atlīdzinājumu naudā, jo tika pārkāptas viņa tiesības uz taisnīgu tiesu.

[14.2] Apgabaltiesa tam nevar piekrist. Kā jau tika norādīts, ar spēkā stājušos Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2014.gada 17.oktobra spriedumu lietā Nr./numurs/ atzīts, ka administratīvā pārkāpuma lietā tika pārkāptas pieteicēja Kodeksa 260.panta trešajā daļā paredzētās tiesības izmantot tulka pakalpojumus, jo pieteicējam protokola tulkojumu nodrošināja policists, kas nav uzskatāms par tulku Kodeksa 260.panta trešās daļas izpratnē. Tātad Kodeksa 260.panta trešās daļas pārkāpums tika konstatēts tieši tāpēc, ka tulkojumu pieteicējam nodrošināja policists, nevis tulks. Taču tas, ka šī iemesla dēļ tika konstatēts Kodeksa normu pārkāpums, automātiski nenozīmē, ka ir noticis arī cilvēktiesību pārkāpums. Lai noteiktu, vai ir noticis cilvēktiesību pārkāpums, ir jāpārbauda, vai no cilvēktiesības garantējošām normām izriet prasība, lai tulkojumu personai nodrošina tieši profesionāls tulks.

[14.3] Konvencijas 6.panta trešās daļas "a" punkts noteic, ka ikvienam, kas tiek apsūdzēts noziedzīgā nodarījumā, ir tiesības tikt nekavējoties, viņam saprotamā valodā un detalizēti, informētam par viņam izvirzītās apsūdzības raksturu un iemeslu. Savukārt šīs daļas "c" punkts paredz, ka ikvienam, kas tiek apsūdzēts noziedzīgā nodarījumā, ir tiesības uz bezmaksas tulka pakalpojumiem, ja viņš nesaprot tiesā lietoto valodu vai nerunā tajā.

No Konvencijas 6.panta trešās daļas "a" un "c" punkta neizriet prasība, lai tulkojumu personai vienmēr nodrošinātu profesionāls tulks. Piemēram, Eiropas Cilvēktiesību tiesa lietā *Kamasinski pret Austriju* konstatēja, ka personai tulkojumu pirmstiesas procesā vienā no pratināšanas reizēm nodrošināja kāds ieslodzītais, kurš nebija profesionāls tulks un kuram turklāt bija ierobežotas attiecīgās valodas zināšanas. Tomēr Eiropas Cilvēktiesību tiesa šajā lietā nekonstatēja tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumu šī iemesla dēļ (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1989.gada 19.decembra spriedumu lietā Kamasinski pret Austriju)*.

Savukārt Augstākā tiesa ir norādījusi, ka nevar uzskatīt, ka vienmēr, ja tulks lietā nav piedalījies, ir tikušas pārkāptas personas tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu. Minēto tiesību izmantošanas nodrošināšana nav izprotama tikai formāli, bet ir jāņem vērā, kādēļ tulka nodrošināšana ir nepieciešama. Kā izriet no Eiropas Cilvēktiesību tiesas prakses, interpretējot iepriekš minētās Konvencijas normas, ir svarīgi, lai persona, kura nesaprot tiesvedības valodu, saprastu visus apsūdzības faktus un to juridisko kvalifikāciju, kas viņai ir nepieciešams, lai varētu pienācīgi sagatavot un realizēt savu aizstāvību (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1989.gada 19.decembra sprieduma lietā Kamasinski pret Austriju 74., 79.punktu*). Tādējādi katrā konkrētajā lietā ir jāvērtē tas, vai tulka nepieaicināšana ir liegusi personai saprast notiekošo un traucējusi sagatavot aizstāvību (*sk. Augstākās tiesas 2007.gada 31.augusta sprieduma lietā Nr.SKA-355/2007 7.2.punktu*).

Ņemot vērā minēto, nav pamata atzīt, ka ir pārkāptas pieteicēja tiesības uz taisnīgu tiesu tikai tāpēc, ka tulkojumu viņam nodrošināja policists, nevis tulks. Savukārt, izvērtējot konkrētās lietas apstākļus, nav pamata uzskatīt, ka tā iemesla dēļ, ka pieteicējam tulkojumu nodrošināja policists, nevis tulks, pieteicējs nevarēja saprast notiekošo un sagatavot savu aizstāvību administratīvā pārkāpuma lietā. No Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2014.gada 17.oktobra sprieduma un Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 1.jūlija sprieduma lietā Nr./numurs/ izriet, ka policisti ar

pieteicēju komunicēja viņam saprotamā krievu valodā. Pieteicējs pats tiesas sēdē pirmās instances tiesai paskaidroja, ka paskaidrojumus viņam policisti lūdza sniegt krievu valodā. Tāpat pieteicējs pirmās instances tiesai norādīja, ka kopumā viņš saprata, ko viņam teica. Jāņem vērā arī tas, ka protokola sastādīšanas dienā administratīvā pārkāpuma lieta netika izskatīta un pieteicējs netika saukts pie atbildības. Administratīvā pārkāpuma lieta tika izskatīta divas nedēļas vēlāk Dienestā. Līdz ar to pieteicējam bija divas nedēļas laika, lai iepazītos ar protokolu un sagatavotu aizstāvību. Ņemot vērā minēto, nav pamata uzskatīt, ka pieteicējs nevarēja saprast notiekošo un sagatavot savu aizstāvību administratīvā pārkāpuma lietā.

[14.4] Pieteicējs apelācijas sūdzībā ir atsaucies uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu lietā *Penev pret Bulgāriju* kā līdzīgu lietu. Iepazīstoties ar šo spriedumu, var konstatēt, ka abu lietu apstākļi nav salīdzināmi. Lietā *Penev pret Bulgāriju* persona nesūdzējās par to, ka viņam nav nodrošināts tulkojums. Šajā lietā Eiropas Cilvēktiesību tiesa tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumu konstatēja tāpēc, ka persona bija apsūdzēta un tika tiesāta par vienā Krimināllikuma pantā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, bet Augstākā tiesa tikai savā spriedumā mainīja nodarījuma kvalifikāciju un notiesāja personu par citā Krimināllikuma pantā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, nedodot personai iespēju sagatavot aizstāvību saistībā ar mainīto nodarījuma kvalifikāciju (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2010.gada 7.janvāra spriedumu lietā Penev pret Bulgāriju*).

[14.4] Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa secina, ka administratīvā pārkāpuma lietā ir pieļauts tikai Kodeksa 260.panta trešajā daļā garantēto tiesību pārkāpums, bet ne cilvēktiesību pārkāpums.

[15] Pieteicējs ir norādījis, ka administratīvā pārkāpuma lietvedības dēļ viņam bija jākavē darbs, pieteicēja personas dati parādījās policijas reģistros, tā rezultātā pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" ar pieteicēju pārtrauca darba tiesiskās attiecības, pieteicējam radās veselības traucējumi.

Apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa ir izvērtējusi šos pieteicēja argumentus. Izvērtējot pirmās instances tiesas spriedumā ietverto argumentāciju, apgabaltiesa atzīst, ka tā ir pareiza, līdz ar to apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai šajā daļā un atkārtoti tos pašus argumentus nenorāda.

Par pieteicēja argumentu, ka administratīvā pārkāpuma lietvedības dēļ pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" ar pieteicēju pārtrauca darba tiesiskās attiecības, apgabaltiesa papildus norāda turpmāk minēto. Darba likums neparedz darba devējam tiesības izbeigt darba tiesiskās attiecības ar darbinieku tikai tāpēc, ka pret personu ir uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība, kas turklāt nav saistīta ar darba pienākumu veikšanu. Ja darba devējs izbeidz ar darbinieku darba tiesiskās attiecības šāda iemesla dēļ, tad darbiniekam ir tiesības celt civilprasību pret darba devēju, prasot civilprocesuālā kārtībā arī atlīdzināt nodarītos zaudējumu un kaitējumu. Līdz ar to, ja pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" ar pieteicēju pārtrauca darba tiesiskās attiecības administratīvā pārkāpuma lietvedības dēļ, tad pieteicējam šis jautājums bija jārisina civilprocesuālā kārtībā.

Ņemot vērā minēto, nav pamata uzskatīt, ka administratīvā pārkāpuma lietā pieļautā pārkāpuma dēļ pieteicējam ir nodarīts tāds morālais kaitējums, kuru var atlīdzināt tikai naudā.

[16] Rezumējot iepriekš minēto, apgabaltiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā pieteicējam par administratīvā pārkāpuma lietvedības ietvaros nodarīto morālo kaitējumu atbilstīgs un pietiekams atlīdzinājums ir iepriekšējā stāvokļa atjaunošana. Apgabaltiesa nesaskata, ka pieteicējam būtu nodarīts tik smags morālais kaitējums, ka tā atlīdzināšanai papildus iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai būtu nepieciešams noteikt vēl kādu atlīdzinājumu.

Arī Augstākā tiesa, izskatot lietu, kurā vērtēts, kāds būtu atbilstīgs atlīdzinājums personai, ja lēmums par šīs personas saukšanu pie administratīvās atbilstības atcelts procesuālu pārkāpumu dēļ, norādījusi, ka personai nelabvēlīga lēmuma atcelšana administratīvā pārkāpuma lietā atjauno iepriekšējo stāvokli un pati par sevi jau ir vērtējama kā atbilstīgs atlīdzinājums, jo tādējādi pārkāpuma radītās sekas tiek likvidētas un tiek atjaunota tiesiskā situācija, kāda, visticamāk, būtu bijusi, ja prettiesiskā rīcība nebūtu notikusi. Tāpat Augstākā tiesa papildus norādīja, ka administratīvā pārkāpuma lietā pieņemta lēmuma atcelšana pati par sevi ir morāls gandarījums; tā ir atzīšana par nevainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā (*sk. Augstākās tiesas 2009.gada 5.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-338/09 13.3.punktu*).

Ņemot vērā minēto, pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par morālā kaitējuma 4 000 *euro* apmērā atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

A.Kovaļevska

Tiesnese referente

I.Višķere

Tiesneses

L.Vīnkalna